

A GUGGERHEGY

ÍRTA: CSATHÓ KÁLMÁN

Valahányszor az ember hazaérkezik Budapestre, mindig el kell, hogy csodálkozzék rajta, milyen gyönyörű ez a város. Amit én láttam a világból, az mind elbujhat mellette. Buenos-Ayrest és Konstantinápolyt nem láttam, de azt mondják, csak ez a kettő vetekedik vele szép fekvés dolgában. Amit itt a jó Isten csinált, az valóban páratlanul gyönyörű, — sajnos, amit az emberek hozzátettek, vagy nem tettek, az nagyon sok kifogás alá eshetik.

A rendes esti sétám innen a Hüvösvölgyből, hogy felmegyek a Guggerhegyre és ott a kioszkban bevárom az alkonyatot, amíg lenn kigyulnak a lámpák és akkor indulok haza a tücsökdalos éjszakában. Onnan a legszebb a kilátás, szebb, mint a Svábhegyről, vagy az Erzsébet-kilátótól, vagy akár a Hármashatár-hegyről, mert sehonnan sem látni olyan teljes képét a városnak. Amerikaiak előzőnlík a Firenze fölött fekvő Fiesolét, ahonnan valóban gyönyörű kilátás nyílik a városra, pedig az a híres panoráma a Gugger-hegynek legfeljebb csak szegény rokona. Ide kell felvinni minden Pestre jövő idegent: ha ennek a kilátásnak híre megy, még egyszer akkorára nő az idegenforgalmunk.

Van persze sok leleplező is ebben a kilátásban. Az ember elképedve nézi, hogy úgyszólván valamennyi gyár, malom, ipartelep, ott fekszik, ahonnan az uralkodó szél fúj a város felé. Sőt a víz is az ipartelepek, börgyárak és más hasonló vízpiszkító intézmények felől folyik a város felé, úgy, hogy bizony a dunai uszodákra lehetetlen innen egy kis aggodalommal nem gondolni. Igaz, hogy a Korán szerint húsz liter víznél több nem lehet piszkos és ezért van az igazhitű mohamedánoknál, hogy mikor a szökőkút medencéjében az egyik áhitattal végzi az esti imával járó mosakodását, azalatt a másik nyugodtan és gusztussal iszik ugyanabból a medencéből. Ezen az alapon egészen rendben volna tehát a pesti Duna-fürdők dolga — ha törökök volnánk. Azonban nem vagyunk azok és így egy kicsit mégis meggondolandó, hogy helyesen van-e ez így?

Annyi bizonyos, hogy innen a hegytetőről meg lehet állapítani, hogy Pest csaknem állandóan sűrű párában úszik, amelyen alig tud áthatolni a szem, míg a Duna jobb partján szinte kristálytiszt a levegő. A légáramlat minden füstöt, kormot Pest fölé hajt: az emberek nem is sejtik ott a városban, hogy micsoda sűrű lekvárban dolgoztatják szegény tüdejüket. Erre nézve már a Koránt sem tudom vizsgálásul idézni, legfeljebb a cinikus magyar közmondást, hogy nem tudja az ember, mitől hizik. De mielőtt ebben az ázsiai bölcsességben megnyugodnánk, kötelessége volna mindenkinek, akinek erre módja és hatalma van, mindent elkövetni, hogy minden ipartelepet, gyárat, füstökádó kéményt telepítsenek a várostól lefelé a Duna mentén.

Ide fel erre a csodás kilátású hegyre pedig építsenek megfelelő autótutat és járossanak autóbust, legalább is azt az autócart, amiben az idegeneket szokták kocsiztatni a városban. Boldogult Glück Frigyes, aki szerelmese volt ennek a városnak és rengeteg áldozatot hozott a magánvagyonából Budapest szépítésére, épített ide a hegytetőre egy nagyon szép és kedves kilátót. A főváros csak a telket adta hozzá, a húszezer pengőt, amibe került, ő maga. Hogy félreértés ne lehessen: ez a kilátó nem jövedelmez senkinek, ez Glücknek nem üzlete volt, hanem áldozat volt tőle, minden reménye nélkül annak, hogy valaha ebből haszna lehet. A fővárostól nem kíván hasonló áldozatot senki, de ajánlunk egy jó üzletet: van ott elég területe, hát építtessen egy modern hotelt, vagy szanatóriumot a világ egyik legszebb kilátóhelyén, meglátja, hogy kora tavasztól késő ősziig zsúfolva lesz, mégpedig idegenekkel. Ne tessék rá azt mondani, hogy messze van: tizenöt perc alatt

be lehet autózni a város közepére a hegytetőről most is, a kezdetleges autótuton. Ha rendesen megcsinálják, nem kell hozzá tíz perc sem. Boldogan nyaralának ott nagyon sokan, nem is szólva arról, hogy ez lehetne Budapest leglátogatottabb kirándulólhelye, ha, nem túl drágán, ehető kosztot lehetne ott kapni.

Akadtna volna már vállalkozó, aki ezt az üzletet megcsinálja, de az a baj, hogy fenn a hegyen még nincs meg a vízvezeték. Ezért nem lehet oda egyelőre nagyobb szabású hotelt, vagy penziót építeni és ezért elégedett meg a kioszk mai tulajdonosa azzal, hogy hideg ételekkel és kávéházi italokkal traktálja a vendégeit. Így is van látogatója sok: jó időben a terjedelmes terrasz egészen zsúfolva van. Nagyrészt csendes, a kilátást áhítatosan élvező, meghatott emberekkel, akiknek a halk beszélgetéséből ha elkap az ember egy-egy foszlányt, az rendesen efféle: „Hát persze! Az ott a városliget!” Vagy: „Nem tudom megtalálni a Nyugati pályaudvart! Melyik az?”

Jazz és cigány egyelőre nincs. Tudom, ha a hotelt megépítenék, mindenesetre lenne vagy az egyik, vagy a másik. A szép, csendes, kedves, finom hely vásárvá válna és én talán már nem is járnék oda olyan szorgalmasan, mint mostanában. Egészen önzetlenül ajánlgatom hát ezt a tervet, mint budapesti ember, egyedül csak a szülővárosom hírnevének és idegenforgalmának emelése végett. Ezt azért hangsúlyozom, mert, könnyen gyanuba keveredhetik az ember, hogy a saját zsebe érdekében beszél. Mást el sem tudnak senkiről sem képzelni. Ami azért jut ezzel kapcsolatban eszembe, mert éppen a Guggerhegyi kioszk tulajdonosával történt

meg az a mulatságos eset, hogy beadott egy memorandumot a fővároshoz, amiben arra hívta fel illetékes körök figyelmét, hogy érdemes volna erre a városi helyre a fővárosnak saját telkén egy szanatóriumot építeni. A főváros áttette az ügyet a székesfővárosi segélyalaphoz, tekintettel arra, hogy az foglalkozik effélékkel, lévén a Balatonkenesei Üdülő is az övé. Innen aztán azzal utasították el az egész tervet, hogy a telekeladási ajánlat nem tárgyalható. Telekeladásról egy szó sem volt az egész beadványban. Hogy mégis ezt felelték, annak csak egy oka lehet. Nem az, hogy nem olvasták, mert ez csak nem tehető fel, hanem, hogy nem akarták el sem hinni, hogy valakinek elég annyi haszon, hogy megcsinálják a telkén a vízvezetékét. Tehát azt hitték, hogy bizonyosan telekeladási üzlet van a dolog mélyén, csak ravaszul el van rejtve.

Hát kérem, én még a vízvezetékre sem pályázom, mert nincs is telkem. Nem, hogy ott, de másutt sem! Egyszerűen csak a lokálpatrióta önzése beszél belőlem, más semmi. De az beszél és könyörög, hogy ne hagyják ezt a gyönyörű helyet parlagon, hanem kapcsolják bele Európába!